

Datele privind înființarea Comunei Nicolae Bălcescu, prima atestare documentară, precum și evoluția istorică

În urma Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României, cele două comune vecine de pe Valea Topologului, Stoiceni și Bălcești, au fost unite formând, o așezare mai mare, care poartă numele marelui istoric și revoluționar pașoptist, Nicolae Bălcescu.

Nicolae Bălcescu s-a născut în București. El provenea dintr-o familie de mici boieri. Acesta era fiul pitarului Barbu și al “serdăresei” Zinca Petreasca-Bălcescu. Nicolae Bălcescu a luat numele de familie al mamei sale, originară din Bălcești, Vâlcea, în locul celui al tatălui, Petrescu.

Familia lui Nicolae Bălcescu și-a luat numele de la toponimul locului. Bălcești, pare să vină de la “Balc” presupus întemeietor al satului.

Prima mențiune documentară a satului Bălcești figurează într-un hrisov de la Alexandru Iliăș din 5 august 1629.

Satul *Rotărăști* poartă acest nume de la întemeierea sa și derivă de la un anume Rotaru care se ocupa cu rotăria. Acesta venise din Ialomița cu alți locuitori din cauza năvălirilor barbare.

Satul *Corbi* este așezat în partea estică a Comunei Nicolae Bălcescu, pe partea stângă a Topologului. Sat de moșneni, din timpul lui Mihai Viteazul, își trage numele de la un căpitan de oști, Micorb, care pentru vitejia sa a primit trei moșii.

Valea Bălcească, sat situat pe malul drept al Topologului ca și cel anterior, de-a lungul unei ape curgătoare de la care și-a luat numele Familia Bălcescu. Este un toponim compus, format de la un nume propriu “Bălcescu”, cu ajutorul sufixului “ească”.

Așezarea este însă mult mai veche. Locuitorii Bălceștilor au găsit urme datând încă din epoca preistorică.

Familia Bălcescu, apare prima dată în documente la 1766, când un strămoș al lui Bălcescu, preotul Necula, cumpăra moșia Bălcești – Gâltofani de la sărdăreasa Marioara Canache, iar în anul 1794, familiei, i s-a atribuit numele de Bălcescu de la numele moșiei și al satului Bălcești.

Satul *Gâltofani* a fost atestat în anul 1652.

Satul *Valea Viei* este un sat așezat de-a lungul văii cu același nume, care, pe timpuri, avea pe ambele părți vii care au dispărut din cauza filoxerei.

Satul *Șerbăneasa* este situat de-a lungul văii cu același nume.

Satul *Dosu Râului* se află situat pe partea stângă a Topologului mărginit de o pădure de fag și stejar.

Satul *Mângureni* se află situat pe partea dreaptă a Topologului. Satul își trage numele de la măgurele. Este un toponim topografic care descrie forma acestor dealuri și derivă din cuvintele “magora”, “mângura”.

Satul *Măzăraru* este înconjurat de păduri, cu multe terenuri pomicole. Acesta este așezat pe partea dreaptă a Văii Șerbăneasa. Este un toponim social care arată ocupația locuitorilor în trecut, cultivator de mazăre.

Satul *Predești* se regăsește pe partea dreaptă a Topologului, la vest de Șerbăneasa. Numele satului provine de la numele unei persoane (Predescu).

Satul *Ginerica*, ca și satul *Popești*, se află pe Dealul Corbilor. Acesta are o denumire foarte veche. Se spune că demult locuia în sat o familie care avea două fete: Izbașa și Milca. Izbașa s-a căsătorit în casă, satul luând numele de Ginerica de la soțul Izbașei (ginere în casă).

Înainte să poarte denumirea de *Tufani*, acest sat se numea Socariciu. Numele satului derivă de la pădure tânără de stejar, din substantivul tufan.

Satul *Schitu* se regăsește deasupra Dealului Corbi. Acesta își trage numele de la substantivul comun Schit, mănăstire mică, așezată într-un loc izolat. A fost o biserică de călugări care a ars și a rămas doar altarul.

Satul *Linia Hanului* se află situat la vest de Valea Bălcescă. Numele și-l trage de la un drum frumos și drept ce ducea la un han, adică la o casă mai mare, unde în zilele de sărbătoare tineretul mergea la horă, han situat în cătunul Gădinești.

Satul *Bănești* a fost consemnat în harta rusă din 1853, fiind situat pe un deal înalt, Dealul Băneștilor.

Satul *Pleșoiu* este satul situat în continuarea satului Valea Viei, pe partea dreaptă a Topologului. Legenda spune că în timpul domniei lui Mihai Viteazul, a trăit un comandant de oști Pleșoiu în acest sat de la care a apărut numele de Pleșoiu.

MUZEUL MEMORIAL NICOLAE BĂLCESCU

Piatra de temelie a Conacului Bălcescu a fost pusă în anul 1828 de către Iancu Bălcescu și Zinca (mama lui Nicolae Bălcescu). Ulterior Conacul trece prin mai multe transformări până la înfățișarea de astăzi.

În anul 1907 se execută lucrări ample de reconstrucție, prin dublarea clădirii. În anul 1913 i se adaugă foișorul tip culă.

Cele mai ample lucrări sunt executate în perioada interbelică de către strănepotul de frate al lui Nicolae Bălcescu, Radu Mandrea, între anii (1936-1939), atunci când se construiește etajul, integrând Conacul la forma din zilele noastre.

La sfârșitul deceniului cinci, al secolului trecut proprietarul conacului, Radu Mandrea, nepotul lui Barbu pe filiație directă, se hătărăște să doneze, statului român, conacul pentru crearea unui așezământ ce va purta denumirea de “Căminul Nicolae Bălcescu”.

ACT DE DONAȚIE

“Subsemnatul Radu N. Mandrea, domiciliat în București, str. Exarcu, nr. 3, proprietar al moșiei de baștină al neamului Bălceștilor, donez, în memoria lui Nicolae Bălcescu, în calitate de strănepot al acestuia, STATULUI ROMÂN, reprezentat prin Ministerul Artelor, cu sediul în București, str. Știrbei Vodă, nr.39, Conacul Bălceștilor, cu parc, pădure, teren de cultură și grădină de zarzavat, situate în Valea Topologului, Județul Argeș. Scopul donației este ca întregul conac urmează a fi loc de reculegere, de studiu și de însănătoșire a cărturarilor și artiștilor de ambele sexe, care prin activitatea lor culturală și socială contribuiesc la propășirea neamului nostru. Acest așezământ va purta numele de -Căminul Nicolae Bălcescu-.” (31 MARTIE 1948)

Timp de douăzeci de ani, până în 1968, conacul a avut destinația de “loc de odihnă și de creație” pentru scriitori și artiști. Aici au venit și au creat mari scriitori (ex. M. Sadoveanu, Camil Petrescu).

În 1966, în urma vizitei, unei delegații oficiale, condusă de fostul șef al statului comunist, Nicolae Ceaușescu, acesta a luat hotărârea ca destinația “Căminului Nicolae Bălcescu” să fie schimbată în muzeu.

Conacul are o structură arhitectonică ce îmbină stilul gotic cu cel brâncovenesc, utilul cu armonia. Inaugurarea expoziției de bază, la 1968 a adus în rețeaua muzeală o instituție de suflet care va înscrie împliniri de seamă în planul cercetării și valorificării patrimoniului cultural național. În perioada 1968 – 1991 Muzeul Memorial “Nicolae Bălcescu” a funcționat în subordinea Muzeului Județean Vâlcea. În anul 1991 muzeul primește personalitate juridică proprie devenind Memorialul “Nicolae Bălcescu”.

Astăzi în interioarele Conacului Bălceștilor este organizată expoziția de bază, structurată pe două componente: primele patru săli zugrăvesc atmosfera boemă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, următoarele patru, prin panouri și vitrine oglindesc mărturii despre memoria lui Nicolae Bălcescu.

Biserica de lemn din Gâltofani

În afară de conacul construit în stil brâncovenesc cu influențe gotice și renaștentiste, vizitatorii mai pot vedea biserica de lemn din Gâltofani, monument istoric strămutat aici în anul 1974, două expoziții de artă contemporană – lucrări executate în cadrul taberelor de pictură organizate aici – și parcul conacului.

PERSONALITĂȚI LOCALE

Nicolae Bălcescu

Personalitate marcantă a neamului românesc, Nicolae Bălcescu reprezintă un model de viață și comportament prin puterea sa de a se dăruia și de a sluji cu abnegație poporul căruia îi aparținea. A străbătut întreaga Europă, din pusta maghiară până pe Tamisa, din biroul lui Lamartines de la Paris, pe malurile Bosforului în condițiile vitrege ale secolului al XIX-lea, sacrificându-și averea, sănătatea și în cele din urmă hristica sa viață, la doar 33 de ani.

Nicolae Bălcescu s-a născut la București, în mahalaua Boteanu pe 29 iunie 1819, fiind al patrulea din cei 5 copii ai Zincăi Bălcescu. Prima educație a primit-o în cadrul familiei, de la un arhimandrit grec, astfel încât, în 1832, atunci când se înscrie la Colegiul de la "Sfântul Sava" s-a remarcat prin cunoștințele sale vaste în mai multe domenii: matematică, trigonometrie, istorie, limbi străine.

În 1838 se înrolează în armată primind gradul de iuncăr, fiind repartizat în escadronul de cavalerie. În 1840 se implică în mișcarea revoluționară condusă de Dimitrie (Mitică) Filipescu. Este prins, arestat și condamnat pentru "tulburarea liniștii obștii". În închisoarea de la Mărgineni, din cauza condițiilor mizere se îmbolnăvește de tuberculoză, boală ce avea să-i fie fatală 10 ani mai târziu.

Ieșit din închisoare, împreună cu Ion Ghica, Christian Tell și Cezar Bolliac pun bazele societății secrete de tip francmasonic "Frăția", societate care a jucat principalul rol în organizarea revoluției pașoptiste.

"Istoria este cea dintâi carte a unei națiuni. Într-însa ea își vede trecutul, prezentul, viitorul. O nație fără istorie este un popor încă barbar și vai de acel popor care și-a pierdut religia suvenirurilor", avea să spună Nicolae Bălcescu, coredactor al Magazinului istoric pentru Dacia.

Nicolae Bălcescu a avut un rol fruntaș în declanșarea revoluției muntene, a desfășurării și a constituirii programului său. A insistat pentru introducerea și punerea în practică a punctului 13 (împroprietărirea țăranilor) al Proclamației de la Islaz. În timpul revoluției a deținut în prima fază postul de ministru de externe, apoi a fost numit unul din cei patru secretari ai guvernului provizoriu. Pe parcursul scurtei perioade a guvernului revoluționar a desfășurat o intensă activitate publicistică, s-a ocupat de problema comisarilor de propagandă, a întreprins o vizită diplomatică la Constantinopol pentru recunoașterea revoluției. A avut principalul rol în negocierile româno-maghiare dintre Avram Iancu și Lajos Kossuth, reușind să aducă cele două tabere la un compromis.

Intervenția trupelor otomane a pus capăt revoluției, Nicolae Bălcescu fiind nevoit să ia calea exilului pentru totdeauna. S-a stabilit lângă Paris, unde a lucrat intens la opera sa "Românii supt Mihai Voevod-Viteazul". Atât la Paris cât și la Londra a încercat să obțină sprijinul marilor puteri în favoarea Principatelor Române. A participat la acțiunile secrete pentru crearea unui front comun revoluționar al popoarelor asuprite.

Grav bolnav în anul 1852 a încercat să revină în țară. A sosit cu vaporul la Nicopole, unde nu i s-a permis accesul pe teritoriul țării. Și-a revăzut familia, după care s-a îndreptat spre sudul Italiei pentru căutarea unei clime mai blânde. La 29 noiembrie 1852, o lună după sosirea la Palermo, Nicolae Bălcescu se stingea din viață într-o cameră a hotelului Alla Trinacria, trupul fiindu-i înhumat în cimitirul Mănăstirii Capucinilor.

Nicolae Bălcescu se înscrie în galeria marilor personalități ale națiunii române, fiind un vizionar printre fruntașii generației care a condus la constituirea României moderne la 1859 și mai târziu la proclamarea Statului Național Unitar Român în anul 1918.